

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Kfv.III.37.340/2020/7.

A tanács tagjai: Dr. Sperka Kálmán a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás előadó bíró, Dr. Demjén Péter bíró

A felperes: felperes neve...

A felperes képviselője:...

Az alperes:...

Az alperes képviselője:...

Az alperesi érdekelt: Alperesi beavatkozó ...

Az alperesi érdekelt képviselője: ... Ügyvédi Iroda

A per tárgya: földforgalmi ügyben indult közigazgatási jogvita

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: az alperesi érdekelt

A felülvizsgálati kérelem száma: 25.

Az elsőfokú bíróság neve, határozatának kelte és száma: Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2020. február 12-én hozott 101.K.28.156/2019/21. számú ítélete

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 101.K.28.156/2019/21. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 60.000.- (hatvanezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi az alperesi érdekeltet, hogy fizessen meg az államnak felhívásra 70.000.- (hetvenezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A nyíregyházi ...helyrajzi számú, erdő művelési ágú ingatlan tulajdonosai a felperes, az alperesi érdekelt (a továbbiakban: érdekelt) és a felperes lánya, H.Á. A felperes tulajdoni hányadát a lányától

kapta ajándékba a 2017. április 21-én kelt szerződésben, amelyben H.Á. tulajdoni hányada egy részét a felperesnek ajándékozta.

- [2] A perben nem álló K. L.né mint eladó és a felperes mint vevő között 2017. július 10-én adásvételi szerződés jött létre, ebben K.L.né a perbeli ingatlanban fennálló 60628/298340-ed tulajdoni hányadát 9.000.000.-Ft vételáron eladta a felperesnek. A szerződés kifüggesztését követően az érdekelt elővásárlási joga gyakorlására irányuló jognyilatkozatot tett.
- [3] A M.A.-, É. és V. K. Sz.-Sz.-B. M. E. (a továbbiakban: Kamara) mint helyi földbizottságként eljáró szerv állásfoglalásában a felperes tulajdonszerzését nem támogatta, mert véleménye szerint a szerződés alkalmas a tulajdonszerzési korlátozás megkerülésére, mivel a vevő nem folytatott tényleges mezőgazdasági tevékenységet, várható örököse a törvényben rögzített birtokmaximum elérésének elkerülése érdekében további földterületet nem kívánt szerezni, noha tulajdonostárs ebben az ingatlanban. A további földszerzés célja az, hogy a birtokmaximum korláton felüli későbbi tulajdonszerzését megvalósítsa.
- [4] A Kamara az érdekelt tulajdonszerzését azzal támogatta, hogy a mezőgazdaságban a közepes méretű agrárüzemek elterjedjenek, valamint a kiskisgazdaságok stabil működése és további fejlődésük biztosított legyen. A saját és közvetlen termelési és szolgáltatási munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővüljön.
- [5] A Kamara 2017. december 18-án állásfoglalását részletesen indokolta, ugyanakkor a felperes tulajdonszerzése körében korábbi indokait fenntartotta.
- [6] A Kamara állásfoglalásával szemben a felperes kifogást terjesztett elő, amelyet Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése határozatával elutasított.
- [7] A felperes keresete folytán eljáró Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a 101.K.27.220/2018/9. számú ítéletében a fenti kifogást elutasító határozatot megsemmisítette és Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlését új eljárásra kötelezte. Megállapította, hogy a tényállást a Közgyűlés saját eljárásban nem rögzítette teljes körűen, ezért határozata megalapozatlan. Ugyanis a Közgyűlés nem támasztotta alá az állásfoglalásban említett körülmények valóságát, pusztán szó szerint átvette a Kamara megállapításait. A megismételt eljárásra a bíróság előírta, hogy a Közgyűlésnek megfelelően fel kell tárni az ügyre vonatkozó tényállást és meg kell vizsgálnia, hogy a kifogásolt állásfoglalás érdemben megfelel-e a mező- és erdőgazdálkodási földek forgalmáról szóló 2013. évi CXXII. tv. (a továbbiakban: Földforgalmi törvény) 23-25. §-inak.
- [8] A Fővárosi Törvényszék a 10.Kf.650.429/2018/6. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét helyes indokainál fogva helybenhagyta.
- [9] Az új eljárásban a Kamara 2019. június 27-én adta ki állásfoglalását, amelyben a felperes tulajdonszerzését nem támogatta, míg az érdekeltét támogatta. A felperes vonatkozásában kifejtette, hogy a jogügylet feltehetően arra irányult, hogy a felperes az elkövetkező időszakban elnyerjen egy olyan jogi helyzetet, amelynek révén elővásárlási jogát visszaélészerűen gyakorolhassa. Az ingatlanban tulajdonában álló rész korábban nem egy tulajdonos kizárólagos tulajdonát képezte, hanem a lányának az ingatlanban lévő tulajdoni hányadából került a nevére. Ez az ingatlan nagyság ajándékozás csak azt a célt szolgálja, hogy a Földforgalmi törvény rendelkezéseit, céljait a későbbiek során meg tudják kerülni. Továbbá a Kamara a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésének és a jogszabály céljainak értékelése során arra a következtetésre jutott, hogy a szerződés felperessel való létrejötte nem járul hozzá a Földforgalmi törvény azon céljának érvényesüléséhez, hogy a saját és közvetlen termelési, szolgáltatási munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővüljön. A felperes valós, saját munkavégzésen alapuló gazdálkodást nem folytat, ehhez szükséges eszközökkel a szerződéskötés időpontjában nem rendelkezett.
- [10] A Kamara kifejtette, a szerződésnek az érdekelttel való létrejötte hozzájárul a Földforgalmi törvény azon céljának érvényesüléséhez, hogy a saját és közvetlen termelési, valamint szolgáltatási munkavégzésen alapuló agrárgazdálkodás bővüljön. Az érdekelt felperes saját munkavégzésen,

közreműködésen alapuló agrárgazdaság működtetője, amely a megélhetését biztosítja. Rendelkezik az erdőgazdálkodási tevékenységhez szükséges gépekkel és eszközökkel, továbbá szakképesítéssel.

- [11] Az alperes a 2019. július 22-én hozott 573120/7/2019. számú határozatában az adás-vételi szerződést az érdekelttel, mint a vevő helyébe lépő elővásárlási jogosulttal jóváhagyta, míg a jóváhagyást a felperessel, mint vevővel megtagadta.
- [12] Kifejtette, hogy az elővásárlási jog gyakorlása sorrendjében a felperes, mint helyben lakó földműves megelőzi az érdekeltet. Ugyanakkor rögzítette, hogy a Kamara a felperessel nem támogatja a szerződés jóváhagyását, ezért a Földforgalmi törvény 27. § (1) bekezdés a) pontjára figyelemmel a jóváhagyást a felperessel meg kellett tagadni. A Kamarának az érdekeltre vonatkozó pozitív állásfoglalására tekintettel a szerződés az érdekelttel, mint a vevő helyébe lépő elővásárlási jogosulttal került jóváhagyásra.

A kereseti kérelem

- [13] A felperes keresettel támadta az alperes határozatát. Keresetlevele 3.1. pontjában, a közigazgatási cselekménnyel okozott jogsérelem körében a Földforgalmi tv. 24. § (2) bekezdését és az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (a továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdését jelölte meg. A jogsérelem alapjául szolgáló tények vonatkozásában - keresetlevél 3.2. pontja - hivatkozott arra, hogy a megismételt eljárásban a Kamara tényállást ismételten nem állapított meg. Gyakorlatilag a korábbi állásfoglalással egyező szövegezésű új állásfoglalást adott ki, ahelyett, hogy a bíróság utasításainak és a jogszabály előírásainak megfelelően lefolytatta volna a szükséges eljárásokat. A tulajdonszerzés megkerülésére irányuló jogügylettel kapcsolatban önmagában az a tény, hogy tulajdonjogát a lányától szerezte, ennek igazolására nem alkalmas. Önálló méhészeti tevékenységbe kezdett, emiatt van szüksége önálló tulajdonban lévő, ezen tevékenység végzésére alkalmas területre. A szerződéssel érintett ingatlanrész megszerzésével a lánya nem lépné át, sőt meg sem közelítené a birtokmaximumot, így a tulajdonszerzés megkerülésére irányuló megállapodás minden alapot nélkülöz. Az érdekelttel kapcsolatos kifogásait a Kamara érdemben nem bírálta el, annak ellenére, hogy erre a bíróság utasította az alperest.
- [14] A felperes a 10. alszámú iratában a védíratra válasziratot és kereset kiegészítést terjesztett elő.

Az elsőfokú ítélet

- [15] A közigazgatási és munkaügyi bíróság ítéletében az alperes határozatát megsemmisítette és az alperest új eljárás lefolytatására kötelezte. Megállapította, hogy az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek. Az indokolásban felhívta a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. tv. (a továbbiakban: Kp.) 2. § (4), 62. § (1), 85. § (1), (2) bekezdéseit; a Földforgalmi tv. 24. § (2), 25. § (1), 73. § (2) bekezdéseit, továbbá a Földforgalmi tv.-vel összefüggő egyes rendelkezésekről és átmeneti szabályokról szóló 2013. évi CCXII. tv. (a továbbiakban: Fétv.) 103/B.§-át.
- [16] Kifejtette, a felperes a kereset indítási határidőn belül nyújtotta be keresetlevelét, így az nem elkésztett. Az érdekelt eljárás megszüntetésére irányuló indítványa azért sem alapos, mert a bíróság alperesként a határozatot hozó közigazgatási szervet a 16. számú végzésével perbe állította. Az a körülmény, hogy a keresetlevél nem az alperes nevét és székhelyét tartalmazta, hanem annak egy szervezeti egységéét, nem ad okot a keresetlevél visszautasítására. Az alperesi határozat semmisségére hivatkozó felperesi okfejtés egyrészt jogon kívüli, másrészt erre a felperes a keresetindítási határidőn túl hivatkozott.
- [17] Az elsőfokú bíróság véleménye szerint a 10. számú iratban a felperes által előadottak nem minősülnek a kereset tiltott kiterjesztésének, mert már a felperes által személyesen benyújtott keresetlevélből megállapítható, hogy abban a felperes a Kamara állásfoglalását és az alperesnek az

előző eljárásban született bírósági ítélet figyelmen kívül hagyását sérelmezte. A felperes már a keresetlevélben teljes körűen vitatta az állásfoglalásban foglaltakat.

- [18] Az ügy érdemében a bíróság hangsúlyozta, hogy a Kamara a megismételt eljárásban hozott állásfoglalásában a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében meghatározott értékelést ismét nem végezte el. A felperes vonatkozásában úgy állapított meg tény, hogy ahhoz kapcsolódóan tényállást nem rögzített. Csak feltételezte, hogy a jogügylet arra irányult, hogy a felperes elővásárlási jogát visszaélészerűen gyakorolhassa. Arra sincs érdemi indoklás az állásfoglalásban, hogy milyen alapon állítja a Kamara a felperesről, miszerint saját munkavégzésen alapuló gazdálkodást nem folytat.
- [19] A bíróság a Kamara helyett a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdés a-d) pontjaiban meghatározott szempontokat egyenként vizsgálta és ennek eredményeként megállapította, hogy sem a felperes, sem az érdekelt vonatkozásában nincs olyan körülmény, amely alapján bármely fél megelőzné a másikat a vételi jogosultság gyakorlásában.
- [20] A bíróság mellőzte az érdekelt azon indítványának teljesítését, hogy keresse meg a Kamarát, hogy csatolja be azon iratokat, amelyeken az állásfoglalása alapul. A mellőzés oka az volt, hogy egyfelől az érdekelt ezen iratokat be tudja szerezni, másfelől a bíróság az iratok hiányában is el tudta a jogvitát dönteni.
- [21] A bíróság szerint az a tény, hogy az érdekelt a szerződés időpontjában erdőgazdálkodói tevékenységet végzett, nem volt alkalmas annak megállapítására, hogy ilyen minősége folytán előnyt élvezne a felperessel szemben. Nem igazolt, hogy a felperes a területen ne folytathatna méhészeti tevékenységet.
- [22] A megismételt eljárásra a közigazgatási és munkaügyi bíróság azt az utasítást adta, hogy az alperes folytassa le a szerződés jóváhagyási eljárást azzal, hogy a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezések alapján a szerződés mindkét féllel történő létrejötte hozzájárul a Földforgalmi törvényben meghatározott célok megvalósulásához. Ennek figyelembevételével, illetve a Földforgalmi tv. 18. §-ában meghatározott jogszabályi előírások alapján rangsorolja a feleket és döntsön arról, hogy kivel hagyja jóvá az adás-vételi szerződést. A bíróság döntésével szemben fellebbezési jogot azért nem biztosított, mert az ezt tartalmazó Fétv. 39. §-a 2020. január 1-től hatálytalan.

A felülvizsgálati kérelem és az ellenkérelem

- [23] Az ítélet ellen az érdekelt nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú bíróság új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára utasítása iránt.
- [24] Véleménye szerint a 10. alszámú felperesi iratban foglaltak tiltott keresetkiterjesztésnek minősülnek, ebben a körben alkalmazandó a Kp. 46. § (4) bekezdése és a 2/2011. (V.9.) K. vélemény, valamint a 11/2016. számú közigazgatási elvi határozat. A Kamara állásfoglalásához kapcsolódóan a felperes keresetlevelében nem tartotta sérelmesnek az érdekelt támogatását, valamint szintén nem vitatta a felperesi támogatás megtagadásának második okát. Az ezen kérdésekkel foglalkozó 10. alszámú iratban szereplő keresetkiegészítés nem vehető figyelembe, így a keresetnek való helyt adás esetén sem hozható a felperesre kedvező határozat.
- [25] Az ítélet ellentétes a 2/2018. (IX.17.) KMK. véleménnyel és a Földforgalmi tv. 27. § (2), valamint (3) bekezdésével. A fenti jogszabály nem biztosít lehetőséget a hatóság részére a szerződés jóváhagyását nem támogató helyi földbizottsági állásfoglalás ellenére a nem támogatott féllel a szerződés jóváhagyására. Ezt meghaladóan a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdése nem taxatív felsorolást tartalmaz, így önmagában az a tény, hogy ezen bekezdés a-d) pontjában meghatározott

szempontokat a bíróság vizsgálta, nem biztosít teljes körű megítélést. A Kamara új eljárásban beszerzett állásfoglalása jogszerű, az megfelel a Földforgalmi törvény preambulumban írtaknak.

- [26] Az elsőfokú bíróság érvelésével szemben az új eljárás során nem mellőzhető a Kamara ismételt megkeresése állásfoglalás kiadására, a bíróság a kamarai állásfoglalást nem pótolhatja.
- [27] Az Fétv. fellebbezést biztosító 39. §-a 2020. január 1-jén hatályon kívül helyezésre került, átmeneti rendelkezést a vonatkozó jogszabály nem tartalmaz. A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Jat.) 15. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel) - mivel a perindítás hatálya 2020. január 1-jét megelőzően beállt - az ítélettel szemben fellebbezést kellett volna biztosítania a bíróságnak.
- [28] Az érdekelt a felvetett jogkérdésekhez képest további jogszabálysértéseket is megjelölt felülvizsgálati kérelme 11.-13. oldalain. Sérelmezte, hogy a bíróság részére a Kp. 36. § (1) bekezdés d) pontja szerint alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 133. § (1) és (2) bekezdése ellenére részére idézést nem küldött, nem figyelmeztette a meg nem jelenés jogkövetkezményeire és a perbeli állásához képest a szükséges tájékoztatással nem látta el. Nem hívta fel a bíróság a Kp. 59. § (2) bekezdése ellenére arra, hogy az ügyre vonatkozó iratokat csatolja, vagy hozza magával a tárgyalásra. Nem kapott tájékoztatást a Kp. 60. § (1), (2) bekezdésében írtakról.
- [29] A felperes keresetét az alperes szervezeti egységével szemben indította meg, így hiánypótlás nélkül a keresetlevelét vissza kellett volna utasítania az elsőfokú bíróságnak.
- [30] A Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlésével szemben indított perben sem az alperes, sem a Kamara nem állt perben, így rájuk nem vonatkozik az új eljárásra adott bírósági utasítás.
- [31] A közigazgatási és munkaügyi bíróság több, a peres eljárás során hivatkozott érdekelti nyilatkozatot és azokat alátámasztó iratot nem vett figyelembe, így a méhészeti tevékenységgel kapcsolatos jogszabályi rendelkezéseket és a felperes lányának erdőgazdálkodói tevékenységére vonatkozó felvetéseket és iratokat.
- [32] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében - helyesen - az ítélet hatályában fenntartását indítványozta, egyetértett az abban foglaltakkal. Részletesen nyilatkozott a felülvizsgálati kérelemben írtakra.
- [33] Az alperes érdemi nyilatkozott nem tett.

Döntés a befogadásról

- [34] A Kúria a Kfv.III.37.340/2020/2. számú végzésével a felülvizsgálati kérelmet a Kp. 118. § (1) bekezdés alkalmazásával befogadta.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [35] A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

- [36] A Kp. 120. § (5) bekezdésére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének nincs helye, a Kúria a felülvizsgálati kérelem elbírálása során a jogerős határozat meghozatalakor rendelkezésre álló iratok és bizonyítékok alapján dönt.
- [37] A Kúria álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pontosan és törvényesen megállapított tényállásból helytálló jogi következtetéseket vont le.
- [38] Az érdekelt felülvizsgálati kérelme 3. és 4. oldalán négy jogsértést jelölt meg, amelyekről véleménye szerint döntenie kell a Kúriának. Ugyanakkor a felülvizsgálati kérelem a négy jogsértésen túl további jogszabálysértésekre vonatkozó állításokat is tartalmaz. A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, a felülvizsgálati kérelem befogadására csak teljes körűen kerülhet sor, részbeni befogadásra nincs lehetőség, ilyen tartalmú szabályt a Kp. nem határoz meg. Erre figyelemmel a Kúriának a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabálysértéseket - egyéb feltételek fennállása mellett - el kell bírálnia. Az ezzel ellentétes, a felülvizsgálati ellenkérelem IV.5. pontjában szereplő felperesi okfejtés nem foghat helyt.
- [39] A Kp. 25. § (1) bekezdése értelmében, ha a per nem a megfelelő közigazgatási szerv ellen indult meg, a bíróság a vitatott tevékenységet megvalósító közigazgatási szervet a keresetlevél közlésével perbe állítja, és a korábbi alperest a perből elbocsátja.
- [40] A keresettel támadott határozatot a alperes neve hozta, így a közigazgatási és munkaügyi bíróság a 16. alszámú végzésében jogszabálysértéstől mentesen bocsátotta el a perből a alperes neve Élelmiszerlánc- biztonsági és Földhivatali Főosztályát mint a felperes által megjelölt alperest és állította perbe a Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Kormányhivatalt. Az érdekelt által hivatkozott Kp. 46. § (3) bekezdése nem alkalmazható, mert a keresetlevelet még jogi képviselő nélkül benyújtó felperes az alperest keresetlevelében nem hiányosan, ellentmondásosan, vagy más okból kiegészítésre, illetve kijavításra szorulónan jelölte meg.
- [41] Az érdekelt a 8. alszámú iratában jelentette be, hogy az alperes pernyertességének érdekében perbe kíván lépni. A bíróság a 9. alszámú végzésében a perbelépést megengedte, egyben tájékoztatta az érdekeltet, hogy 2019. december 4-én tart tárgyalást. Az elsőfokú bíróság a 2019. december 4-re kitűzött tárgyalást hivatalból elhalasztotta, egyben 2020. január 15-re új tárgyalási határnapot tűzött ki és erre idézte a felek mellett az érdekeltet is. A Kúria álláspontja szerint a közigazgatási és munkaügyi bíróság az érdekelt jogérvényesítési lehetőségeit nem korlátozta, a 2020. január 15-én megtartott tárgyaláson az érdekeltet jogi képviselője képviselte, aki a szükséges tájékoztatásokat megkapta, így az érdekelt eljárási jogai nem sérültek.
- [42] Az Fétv. 39. § 2019. december 31-ig hatályos szövege lehetőséget biztosított a bíróság elsőfokú ítélete ellen fellebbezés előterjesztésére. Ezt a jogszabályhelyet a 2019. évi CXXVII. törvény 178. § a) pontja 2020. január 1-től hatályon kívül helyezte, a folyamatban lévő eljárások körében a módosító törvény rendelkezést nem tett.
- [43] A Jat. 15.§ (1) bekezdés b) pontja szerint a jogszabályi rendelkezést - ha jogszabály eltérően nem rendelkezik - a hatálybalépését követően megkezdett eljárási cselekményekre kell alkalmazni.
- [44] A Kúria rámutat, az elsőfokú peres eljárás kezdetekor, 2019. augusztus 9-én még hatályos volt az Fétv. 39. §-a, de az elsőfokú ítélet meghozatalakor már hatályon kívül helyezésre került. A Jat. 15. § (1) bekezdés b) pontjának jelen ügyben történő alkalmazása a fellebbezhetőség körében akként

helyes, hogy amennyiben az ítélet meghozatalakor azzal szemben fellebbezésnek van helye, akkor a fellebbezési jogot biztosítani kell, ellenkező esetben nem. Miután az ítélet kihirdetésekor, 2020. február 12-én az ellen már nem volt helye fellebbezésnek, így az elsőfokú ítélet e körben sem jogszabálysértő.

- [45] A Kp. 37. § (1) bekezdés f) pontja alapján a pert keresetlevéllel kell megindítani, amely tartalmazza - többek között - a közigazgatási tevékenységgel okozott jogsérelmet, az annak alapjául szolgáló tények, illetve azok bizonyítékai előadásával. A 43. § (1) bekezdése kimondja, a felperes a keresetét legkésőbb az első tárgyaláson változtathatja meg. A keresetet a közigazgatási cselekmény keresettel nem támadott, a cselekmény egyéb rendelkezéseitől egyértelműen elkülöníthető rendelkezéseire csak a keresetindításra nyitva álló határidőn belül lehet kiterjeszteni. A 46. § (4) bekezdése rögzíti, ha a keresetlevél nem tartalmazza a jogsérelem megjelölését, e hiány pótlása a keresetindítási határidőn belül lehetséges.
- [46] A felülvizsgálati bíróság mindenben osztja az elsőfokú ítélet 46. pontjában foglaltakat. A felperes személyesen benyújtott keresetlevelében vitatta a Kamara állásfoglalását és a megelőző jogerős bírósági ítéletben írtak figyelmen kívül hagyását is. Emellett nem tényyszerű az az érdekelte előadás, hogy a felperes ne támadta volna az adás-vételi szerződés vele való jóváhagyása megtagadásának másik okát, vagyis, hogy a szerződés felperessel való létrejötte nem járul hozzá a Földforgalmi törvény céljainak érvényesüléséhez. A felperes jogi képviselővel benyújtott 10. alszámú irata a már korábban megjelölt jogszabálysértések körében maradt, így nem minősül keresetváltoztatásnak, ezért a tiltott keresetváltoztatás ilyen esetben fogalmilag kizárt. A fentiekre figyelemmel az elsőfokú bíróság eljárása nem sérti a Kp. 43. § (1) bekezdését és 46. § (4) bekezdését.
- [47] A Földforgalmi törvény 23-30.§-ai rendelkeznek az adás-vételi szerződés hatósági jóváhagyásáról. A 24. § (1) bekezdése rögzíti, a helyi földbizottság - a mezőgazdasági igazgatási szerv megkeresésének a beérkezésétől számított - a 15 napon belül adja ki az adás-vételi szerződés jóváhagyásához, vagy a jóváhagyás megadásához szükséges állásfoglalását. A perbeli esetben a helyi földbizottság hatáskörébe a Kamara járt el. A Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdése tartalmazza azokat a szempontokat, amelyek értékelése alapján kell a helyi földbizottságnak döntését meghoznia. A Földforgalmi törvény 27. § (1)-(3) bekezdései határozzák meg, hogy a mezőgazdasági igazgatási szerv - a helyi földbizottság állásfoglalásával szemben - mikor tagadhatja meg az adás-vételi szerződés jóváhagyását. Így a 27. § (2) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a mezőgazdasági igazgatási szervnek az - adás-vételi szerződés jóváhagyását támogató helyi földbizottsági állásfoglalása ellenére - meg kell tagadnia az adás-vételi szerződés jóváhagyását, ha a helyi földbizottság által támogatott elővásárlásra jogosulttal vagy jogosultakkal, illetve az adás-vételi szerződés szerinti vevővel szemben megállapítja, hogy a 24. § (2) bekezdésének a)-b) pontjában, valamint c) pont ca)-cb) alpontjában foglaltak alapján a helyi földbizottság értékelésével ellenkező következtetésre jut.
- [48] Az alapügyben hozott - és a Fővárosi Törvényszék 10.Kf.650.429/2018/6. számú ítéletével helybenhagyott - 101.K.27.220/2018/9. számú ítéletében a Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság előírta a Kamara - és ahhoz kapcsolódóan a kifogást elbíráló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése - számára, hogy megfelelő alapoottsággal és részletezettséggel végezze el a Földforgalmi törvény 23-25. §-ai alapján a felperes és az érdekelt értékelését.
- [49] A Kúria osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, mely szerint a Kamara a megismételt eljárásban hozott állásfoglalásában a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében meghatározott értékelést nem végezte el, állásfoglalása érdemi indokolást nem tartalmaz.

- [50] A Kúria rögzíti, hogy jogszabályváltozás folytán a Kamara megismételt eljárás eredményeként hozott állásfoglalással szemben kifogást nem lehet előterjeszteni, és az önálló közigazgatási perben nem támadható. Az új állásfoglalás az alperesi határozattal szemben benyújtott keresetben sérelmezhető, ebben a körben - a korábban kifejtetteknek megfelelően - a felperes keresete konkrét jogszabálysértéseket jelölt meg.
- [51] A felülvizsgálati bíróság megítélése szerint a Kamara új állásfoglalásának kifogással és külön perben történő támadhatóságának hiányában az elsőfokú bíróság jogszabálysértéstől mentesen értékelte a Kamara új állásfoglalását és döntött annak jogszerűségéről. A Kamara nem tett eleget az alapügyben hozott jogerős bírósági ítéletben foglaltaknak, új állásfoglalásának indokolása gyakorlatilag megegyezik a régiével, a közigazgatási bíróság által előírt részletes és megalapozott értékelést a Kamara nem végezte el. A perbeli perjogi konstrukcióban a bíróság a fenti kamarai jogszabálysértést nem oldhatta fel oly módon, hogy a Kamarát kötelezi új eljárás lefolytatására, mert a Kamara a perben nem peres fél, a per tárgya nem a kamarai állásfoglalás jogszerűségi felülvizsgálata.
- [52] Az elsőfokú bíróság ítélete 37.-41. pontjaiban a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdés a-d) pontjaiban meghatározott szempontokat a felperes valamint az érdekelt viszonylatában vizsgálta és értékelte. Nem vitás, hogy a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdése nem taxatív felsorolást tartalmaz, a jogalkotó ebben a körben akaratát a „különösen” szó beiktatásával fejezte ki, vagyis az a-d) pontokban megjelölt szempontok értékelendők, de ezek mellett más szempontok is figyelembe vehetők.
- [53] A Kúria rámutat, az érdekelt felülvizsgálati kérelmében nem jelölt meg olyan a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében nem szereplő szempontokat, amelyeket az elsőfokú bíróságnak vizsgálnia és értékelnie kellett volna. A felperes által gyakorolni kívánt méhészeti tevékenység körében az érdekelt részéről kifejtettek még valódiságuk esetén sem vezethetnek arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság által írtakkal szemben megalapozzák a felperes vonatkozásában nemleges állásfoglalás kiadását.
- [54] A perbeli jogi konstrukcióban az elsőfokú bíróság jogszerűen döntött arról, hogy a Kamara megismételt eljárásban hozott állásfoglalása ellentétes a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében írtakkal és ezért az új eljárás során az alperes köteles döntését azon kiindulási pont figyelembevételével meghozni, hogy a hozzájárulás az érdekelt mellett a felperes vonatkozásában is megadottnak tekintendő.
- [55] Az elsőfokú bíróság döntése nem ellentétes a 2/2018. (IX.17.) KMK véleményben írtakkal. A vélemény ugyanis egyfelől korábban került meghozatalra mint hatályba lépett volna az a jogszabályi változás, amely alapján a Kamara állásfoglalásával szemben nincs helye kifogásnak és az önálló közigazgatási perben nem támadható. Másfelől a vélemény nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely kizárná, hogy a bírósági utasítással szemben meghozott kamarai állásfoglalást vitató kereseti kérelem eredményeként a bíróság nem mondhatná ki, hogy ez az állásfoglalás jogszabálysértő.
- [56] A felülvizsgálati bíróság hangsúlyozza, mivel az elsőfokú bíróság az állásfoglalást felülvizsgálva döntött annak részleges, a felperesre vonatkozó jogszerűtlenségéről, és a Kamara helyett a felperesre nézve is támogató állásfoglalást adott ki, ezért nem állt fenn a felülvizsgálati kérelemben megjelölt azon helyzet, hogy az alperesnek a Kamara „nem támogató” állásfoglalásával szemben kell határoznia.

- [57] A fentiekből következően az alperesnek a megismételt eljárásban nem kell újra megkeresnie a Kamarát, mivel az elsőfokú bíróság a Kamara állásfoglalását megváltoztatva, arról jogerősen döntött.
- [58] Az alap perben a Kamara nem állhatott perben, mert a kamarai állásfoglalással szembeni kifogást elbíráló Nyíregyháza Megyei Jogú Város Közgyűlése - „kvázi” másodfokú hatóságként - döntött, így a „kvázi” elsőfokú hatáskört gyakorló Kamara perben állása a vonatkozó eljárási jogszabály szerint nem volt lehetséges. Ugyanakkor a Kamarára az alapügyben hozott jogerős elsőfokú ítélet kiterjedt és vonatkozott, amit bizonyít az is, hogy a megismételt eljárásra adott utasítás alapján a Kamara új állásfoglalást bocsátott ki.
- [59] Jelen per alperese az alapperben szintén nem volt peres fél, miután az ott keresettel támadott határozatot nem az alperesi hatóság hozta. Azonban a korábban hivatkozott jogszabályi változás miatt a Kamara állásfoglalása, mint közbenső döntés az alperesi határozattal szemben indított perben támadható volt, ezen per kereteit pedig részben az alapperben hozott jogerős ítélet határozta meg.
- [60] A Kúria a jogerős ítéletet a Kp. 121. § (2) bekezdését alkalmazva hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

- [61] *Földforgalmi ügyekben az Fétv. 39. §-ának hatályon kívül helyezése folytán az elsőfokú határozattal szemben nincs helye fellebbezésnek.*
- [62] *A közigazgatási bíróság erre irányuló kereseti kérelem alapján jogosult a helyi földbizottság állásfoglalásának felülvizsgálatára a Földforgalmi törvény 24. § (2) bekezdésében írt szempontok és szükség esetén más szempontok vizsgálatával és értékelésével.*

Záró rész

- [63] A felülvizsgálati kérelmet a Kúria a Kp. 115. § (2) bekezdése alapján alkalmazandó Kp. 107. § (1) bekezdésére figyelemmel tárgyaláson kívül bírálta el.
- [64] A pervesztes érdekelt a Kp. 35. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 83. § (1) bekezdésére tekintettel köteles a felperes részére felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére a felperes által benyújtott költségjegyzékben megjelölt összegben.
- [65] Az érdekelt szintén köteles megfizetni az államnak felhívásra a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illetéket, ennek összegszerűségét az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény határozza meg.
- [66] Az ítélettel szembeni felülvizsgálatot a Kp. 116. § d) pontja zárja ki.

Budapest, 2020. október 7.

Dr. Sperka Kálmán s.k. a tanács elnöke, Dr. Sugár Tamás s.k. előadó bíró; Dr. Demjén Péter s.k. bíró

